

Wettelijke verplichtingen energiebesparing

Verschillen tussen EBS, EMS en GACS

Energiregistratie- en Bewakingssysteem (EBS)

Wat is het?

Een EBS koppelt de slimme meters van een pand aan een eenvoudig dashboard. Het registreert het totale verbruik (gas en elektra) per kwartier of per uur. Lees er meer over op [de website van IPLO](#).

De werking

Het systeem geeft alleen inzicht. De ondernemer of gebouwbeheerder moet zelf de data analyseren en handmatig actie ondernemen, bijvoorbeeld de klimaatinstallatie anders instellen als blijkt dat de verwarming in het weekend onnodig aanstaat.

Wettelijke verplichting

- [De Erkende Maatregelenlijst \(EML\)](#): Onder de Nederlandse Energiebesparingsplicht zijn bedrijven met een bepaald energieverbruik (vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000m³ gas

per jaar) verplicht om alle energiebesparende maatregelen te nemen die zich binnen 5 jaar terugverdienen. Vanaf 2027 wordt dit 7 jaar terugverdientijd.

- Het installeren en actief beheren van een EBS is voor vrijwel alle utiliteitsgebouwen (kantoren, winkels, zorg) opgenomen als zo'n verplichte erkende maatregel.

Energiemanagementsysteem (EMS)

Wat is het?

Een EMS gaat een flinke stap verder dan een EBS. Het meet niet alleen de hoofdmeter, maar maakt gebruik van talloze 'tussenmeters'. Hierdoor zie je exact wat de serverruimte, de productieafdeling, de warmtepomp of de verlichting apart van elkaar verbruiken.

De werking

Het biedt uitgebreide analyses, trendrapportages en automatische alarmen bij afwijkend verbruik.

Bijvoorbeeld een koeling die langzaam defect raakt en daardoor stroom vreet.

Wettelijke verplichting

- Een EMS is vaak een harde eis als een bedrijf moet voldoen aan de EED-audicheverplichting (Europese Energie-Efficiëntie Richtlijn) voor grote ondernemingen, of wanneer men gecertificeerd wil zijn voor ISO 50001 (Energiemanagement).
- Voor kleinere bedrijven is het niet direct verplicht, maar wordt het vaak gekozen omdat de wetgeving rondom het EBS (hierboven) hiermee ruimschoots wordt afgedekt.

Gebouwautomatiserings- en Controlesysteem (GACS)

Wat is het?

Waar een EBS en EMS alleen registreren en analyseren, stuurt een GACS de installaties (verwarming, koeling, ventilatie, verlichting) direct en automatisch aan. Lees er ook over op [de website van IPLO](#).

De werking

Het GACS koppelt installaties aan sensoren (zoals CO₂-meters of aanwezigheidssensoren). Is er

niemand in een vergaderruimte? Dan draait het GACS de ventilatie en verwarming direct terug en doet het licht uit. Het reageert dus live en automatisch zonder dat er een beheerder aan te pas hoeft te komen.

Wettelijke verplichting

- De GACS-verplichting (sinds 2026): Sinds 1 januari 2026 is een GACS wettelijk verplicht voor alle utiliteitsgebouwen met een gecombineerd vermogen voor verwarming en/of airconditioning van meer dan 290 kW.
- Vanaf 2030 wordt deze wettelijke grens verlaagd naar 70 kW, waardoor nagenoeg elk groter MKB-pand er verplicht aan moet geloven.

Goed om te weten voor de ondernemers

Een GACS bevat softwarematig vrijwel altijd al de functies van een EBS. Heeft een ondernemer door de wetgeving dus een GACS nodig vanwege het hoge vermogen (>290 kW), dan voldoet hij daarmee direct aan de EBS-verplichting uit de Erkende Maatregelenlijst.

Verschillen en wetgeving van EBS, EMS en GACS

Systeem	Wat doet het?	Handeling	Wettelijke status
EBS	Basis energie-inzicht op hoofdlijnen.	Handmatig (analyseren en zelf installaties bijdraaien).	Verplicht als Erkende Maatregel (EML) bij de Energiebesparingsplicht.
EMS	Gedetailleerd inzicht per afdeling/apparaat.	Handmatig/ Analytisch (rapportages en opsporen lekken).	Vaak verplicht bij EED-audit of ISO 50001-normering.
GACS	Automatische besturing van alle installaties.	Automatisch (stuurt systemen aan op basis van live data).	Verplicht per 2026 voor panden met installaties >290 kW (vanaf 2030 >70 kW).